

"He ovat olleet vähässä usko'lis'a..."

Emanuel ja Liisa Hellmanin muistokivi paljastettiin Rauman hautausmaalla 2.8.59

Rauman mlk:sta lähtöisin olevan Helkkilän-Hellman suvun jäsenet kokoontuivat viime viikon vaihteessa sukukokoukseensa Raumalle. Läsnä oli, kuten jo eilisessä lehdes-
sämme kerroimme, n. 150 suvun jäsentä eri puolilta maata. Sunnuntaiaamuna paljastettiin Rauman hautausmaalla suvun kantaisän ja äidin Emanuel ja Liisa Hellmanin muistokivi.

Paljastuspuheen piti opettaja Eero Helkiö lausuen seuraavan:

Astuessamme hautausmaan portista sisälle tunnemme voimakkaasti todeksi Herran sanat palvelijalleen: Riisu kengät jaltasi, sillä paikka, jolla seisot on pyhää maata. Pyhää maata ovat vainajiemme viimeiset leposijat aina ja kaikkialla; pyhiä sentähden, että kuoleman majesteetti on saaliinsa kerjannut, ja kuoleman edessä mahtavinkin on voimaton. Mutta pyhiä ovat hautausmaamme erikoisesti siksi, että ne ovat kristityssä maassa Jumalan sanalla ja rukouksella vihityt pyhään tarkoitukseensa.

Kokoontuessamme viettämään sukukokoustamme monen vuoden jälkeen ja silloista toivomusta noudattaen tänne suvun synnyinseudulle, on meillä tilaisuus aloittaa se täällä vuosisataisen luostarikirkon kuulun seurakunnan kalmistossa. Pyhyidenfuntto täyttäneen meidän eri puolilta maataamme tänne kokoontuneiden mielen, koska tiedämme, että täällä on vainajia, joihin olemme verisitein liitetty.

Voisimmeko sanoa tätä ensimmäistä vakavaa yhdessä-oloamme laajennetuksi sukukokoukseksi, koska täällä hyvin lähellä meitä, joskin näkymättömänä, on kanssamme suvun vanhimpia nimeltä tunnettuja ja tuntemattomia jäseniä vuosisatojen ajalta. Vaikka multa ja pitkä aika eroittivat meidät toisistamme, niin me voimme kuitenkin tänä hetkenä elävästi tuntea yhteenkuuluvaisuutemme. Useimpien heidän poissukunneiden ruumillinen muoto on meille tuntematon. Sen sijaan heidän henkisestä olemuksesta on jäänyt aina-kin jonkinverran todistettavaa tietoa, jonka perusteella me olemme voineet luoda itsellemme kuvan rakkaista edeltäjistämme.

Viettäessämme hiljaista hetkeä esi-isien ja -äitien muistolle tahdomme menneitten sukupolvien saatosta erikoisesti nimeltä mainita läsnä olevan suvun jäsenen kantavanhemmat Liisa ja Emanuel Hellmanin. Jos ajatuksissamme siirrymme pyöreästi 100-vuotta taaksepäin ajassa, niin tapaamme sanotut aviopuolisot vielä Kulamaan Helkkilän isännän ja emännän elämäntehtävää päättämässä. Heidän lapsensa Liisa, Amalia, Kustaa ja Samuli ovat jo aikuisia ja osa heistä on lähtenyt vanhempien kodista. Juha ja Eeva olivat juuri rippikoulunsa päättäneitä nuoria.

Perheen elämä oli kuten tavallista jatkuvaa työtä ja uuras-
tusta. Mutta tähän ei tyydytty. Leimaa antavaa oli hengelliset ja yleensä henkiset harrastukset.

Heidän elämästään kirjoittaa pojanpoika: "Kodin piirissä valitsi Herran pelko ja keskinäinen rakkaus, joka liitti perheen jäsenet toisiinsa lujilla siteillä.

Vanhemmat olivat saaneet vaikutteita aikakauden uskonnollisesta ja kansallisesta herätyksestä ja osasivat taitavina kasvattajina vakaumustaan siirtää lapsiinsa. Lasten jälkeen jääneistä kirjeistä on saatu parhaat todistukset näistä vilpittömistä, hurskaista vanhemmista. Kotoa lähtenyt poika kirjoittaa: "Thanimmat muistot ovat lapsuuteni kodista. Kuinka monta kertaa, emmekö kantaneet kaskia, lehtiä ja pihlajanoksin kukoistuksia kaunistaa niillä isämme vanhan tuvan. Siitä nautimme enemmän huvitusta ja iloa kuin rikkaitten lapset komeissa hoveissaan.

Ja vielä lisäksi: mikä enemmän kaunisti ja teki ihanaksi ja sydäntälikuttavaksi; se oli tuo lapsellinen, yksimielinen, mutta suloinen veisu rakkaitten vanhempiemme ympärillä. Ne isän ja äidin sävelet eivät koskaan lähde korvistani."

Luvutettuaan Helkkilän isännyyden 1862 Kustaa pojalleen alkoi kantavanhempiemme viimeinen iltataival. Liisa-äiti sai jo viiden vuoden päästä jättää matkasauvansa. Hän kuoli 20. 8. 1888, 70-vuotiaana ja haudattiin tänne juhannuspäivänä. Emanuel Hellmanille suotiin pitkä eläkeläisaika, 18 vuotta. Elämästä kyllänsä saaneena hänet kutsuttiin pois 21. 2. 1881, 86-vuotiaana ja haudattiin viikkoa myöhemmin. Kustaa teki isänsä haudalle mäntylankusta ristin, joka säilyi kauan, 50 vuotta.

Mutta sitten kerran todettiin, että risti ja samalla ristin paikkakin oli hävinnyt. Hautausmaa oli joutunut järjestelyn alaiseksi. Myöhemmin ovat omaiset valitelleet, kun ei ennen uudistuksia tullut kestävämpää hautamerkkiä hankituksi. On toteutunut psalminsana: Sillä hän tietää mitä tekoa me olemme, hän muistaa meidät tomuksi. Ihmisen elinpäivät ovat kuin ruoho. Hän kukoistaa kuin kukkanen kedolla, kun tuuli käy hänen ylitseen, ei häntä enää ole, eikä hänen paikkansa hän-tä enää tunne."

Jotta kantavanhemmamme paikka, se paikka, jossa heidän tomunsa lepää jotenkin pysyvimmän merkittäisiin jälkeläisten tietoisuuteen on sukutoimikunta ryhtynyt toimenpiteisiin. Seisomme pienen muistomerkin äärellä, jonka nykyinen Hellman-Helkkilä-suku tahtoo pysyttää Emanuel ja Liisa Hellmanin muiston kunnioittamiseksi. Patsasta ei ole voitu edelläkerrotuista syistä sijoittaa aivan heidän leposijansa paikalle, vaan se on nyt heidän vanhimman poikansa Kustaan haudan yhteydessä.

Kantavanhemmamme ovat jättäneet meille jalon hengen perinnön ja velvoittavan esikuvan.

He ovat olleet vähässä uskollisia, älykkäitä, siveellisiä kansanihmisiä, jotka eivät ole etsineet omaansa, vaan joidenka elämässä työ, velvollisuuden-tunto on kohdistunut ihailtavasti perhettä, yhteiskuntaa ja isänmaata kohtaan. Usko ja rukous ovat sävyttäneet koko heidän ajallisen elämänsä. Tämä on käsityksemme.

On luonnollista, että samat luonteenheikkoudet, kiusat ja koettelemukset ovat olleet heidän kannettavanaan kuin meidänkin, mutta he ovat voittaneet, päässeet perille Jeesus-kussa Kristuksessa. Aika on murentanut kaiken inhimillisen heikkouden. Jällele on jäänyt armolahjoista suurin — rakkaus. Jumalan rakkauden tunteminen ja siitä vuotava keskinäinen rakkaus vallitsee myös jälkeläisten elämässä.

Kiitollisin mielin täältä erkanemme kukin toimitimme. Olemme tänään viipyneet hetken pyhitetyn maan piirissä. Johon ennemmin tai myöhemmin jokainen itse liittymme. Suo, Herra matkalle autuas loppu.

Hajalla asuvien suvun jäsenen puolesta esitän toivomuksen, että te paikalliset sukulaisyvät ottaisitte pystytetyn muistokiven ikäänkuin suojeluksenne. Toivottavasti sitten myöhemminkin, milloin yksinäisinä matkamiehinä, paritain tai juokossa pistäydymme täällä pyhiinvaellusmatkalla.

Helsingin Sanomat 7.8.59.

Helkkilän Hellmanin suvun

kolmas sukkokokus pidettiin Rau-
malla viime lauantaina ja sunnun-
taina. Suvun jäseniä oli tilaisuus-
teen saapunut n. 150 eri puolilta
Suomea. Tilaisuus aloitettiin Rau-
man hautausmaalla, jossa paljas-
tettiin suvun kantaisän Emma-
nuel Hellmanin muistokivi. Pal-
jastuspuheen piti op. Eero Helkiö
Somerolta. Senjälkeen kun farm.
Anja Piha oli poistanut muisto-
kiveä peittäneen verhon laskivat
sukuseuran oldermanni, lehtori
Onni E. Helkiö, sukutoimikunnan
puheenjohtaja, hallintoneuvos Il-
mari Helomaa ja rva Saimi Leh-
tonen seppeleen muistomerkille.
Tämän jälkeen siirryttiin sankar-
rihaudalle, jonne ev. luutn. evp.
Ilmari Louhia, mv. Antero Tiirik-
ka ja rva Kirsti Lammi laskivat
seppeleen. Sukukokousta jatket-
tiin Nihattulan kartanossa, jossa
nautittiin juhlapäivällinen ja pi-
dettiin varsinainen kokous. Mv.
Antero Tiirikan lausuttua paikal-
listen järjestäjien puolesta suvun
jäsenet tervetulleiksi selosti hal-
lintoneuvos Ilmari Helomaa su-
kuseuran toimintaa viime kokouk-
sen jälkeiseltä neljän vuoden
ajalta. Senjälkeen kun suvun
kuolleitten jäsenten muistoa oli
kunnioitettu hetken hiljaisuudella,
aloitettiin virallisten asioiden kä-
sittely. Puheenjohtajana toimi ev.
luutn. Ilmari Louhia ja sihteeri-
nä dosentti Sakari Piha. Päätettiin
valmistaa matrikkeli sukuun kuu-
luvista jäsenistä sekä kerätä su-
kuarkistoon vanhoja valokuvia.
Sukutoimikunnan puheenjohtajak-
si valittiin edelleen hallintoneuvos
Ilmari Helomaa Helsingistä sekä
eri sukuhaarojen edustajina jäse-
niksi lehtori Onni E. Helkiö, maat.
ja metsät. tri Antero Piha ja toim.
Soma Hallakorpi Helsingistä sekä
dir.cant. Yrjö Helkiö Myllykoskel-
ta, dipl. ins. Antti Riihimäki, rva
Ilma Orkamo ja rva Eevi Karjalai-
nen Helsingistä, rautat. jaksopääll.
Veikko Helomaa Helsingistä, mv.
Antero Tiirikka ja rva Saimi Leh-
tonen Raumalta, hra Onni Erä-
laukko Helsingistä ja rva Sylvi

Kartano Nihattulasta, rva Sirkka
Björkqvist Helsingistä, hra Jalma-
ri Mattila Jyväskylästä ja mv.
Vieno Mattila Raumalta, rva Lyyli
Nurmi Raumalta ja rva Salli Hon-
kinen Laitilasta. Mainittakoon,
että sukkokouksessa oli mukana
myös suvun vanhin jäsen, 89-vuo-
tias emäntä Liisa Nieminen Ver-
munttilasta. Sunnuntain ohjelmaan
kuului jumalanpalvelus Rauman
kirkossa, käynti Kulamaan Helk-
kilässä ja vierailu Vermunttilan
Tiirikalla, suvun synnyinseuduil-
la.

78-59